

Prevaziđite strah od otkaza

Veliki broj izgovora da se ne urade smele i neuobičajene stvari na poslu, koje možda jesu radikalne, ali mogu da spasu ili unaprede određeni posao, projekat ili nešto slično jeste strah od otkaza. Postoje, naravno, i oni poslodavci koji mašu radnim knjižicama ispred noseva svojih radnika kako bi osigurali dozu autoriteta. Postoje različita ubeđenja kada je otkaz u pitanju, a jedna je da je dobiti otkaz ne samo destruktivan čin po kućni budžet (što može biti slučaj), nego i po lično dostojanstvo pojedinaca (ne mora uvek da bude tako, ali nikada nije prijatan osećaj), pa smo zarad toga nekad spremni da trpimo [„robovske“ uslove na poslu](#), samo da ne bismo bili otpušteni.

Međutim, postoje otkazi koji su sasvim legitimni, kao i ponašanje pojedinaca koje je do tog otkaza dovelo. Ne treba svaki postupak poslodavca gledati kao „takmičenje u kreativnim načinima da vam zagorča život“, ponekad se otkaz i zasluži. Ipak, novo vreme donelo je nove strahove ali otkaz više nije među njima u istoj meri kao ranije. Ljudi sve [češće menjaju poslove](#) kako bi imali mogućnost da se usavršavaju ili zato što se ne uklapaju u postojeću firmu iz raznih razloga, pa samim tim nije više toliko strašno ni zamisliti da treba da promenite posao, makar to bilo i zato što ste dobili otkaz. Osim, naravno, ukoliko niste u finansijskom škripcu ili imate problema da nađete drugi posao.

Situacije u kojima niste vi krivi

Otkaz ne mora obavezno da znači da ste vi nešto pogrešili. Potpuno su moguće i neke druge situacije poput zatvaranja nekog od sektora i [smanjivanje broja radnika](#) zbog automatizacije radnog procesa ili čak zatvaranje cele firme. Nisu ni retke situacije da žene zbog trudnoće i njenog održavanja dobiju otkaz (što nije ni legalno, ukoliko ste u stalnom radnom odnosu). Ukoliko se nađete u situaciji da morate da se suprotstavite svojim principima i/ili moralnim načelima i dobijete otkaz ukoliko ne pristanete na obaranje istih, takođe to ne mora značiti da je greška vaša (naravno u zavisnosti od konkretnog slučaja). Dešava se da dobijete otkaz ukoliko tražite od poslodavca da vas prijavi i time „legalizuje vaše postojanje“ u toj kompaniji, što takođe nije vaša krivica nego je nekorektno postavljanje poslodavca prema zaposlenima. Postoje različiti ljudi pa shodno tome i različiti poslodavci, koji kao takvi nekada mogu biti potpuno iracionalni, što je slučaj ako neko stalno menja zaposlene ili otpušta ljude po svom nahođenju bez opravdanog razloga. U tim slučajevima možda je i bolje da ranije odete iz te firme, pa makar to bilo i jer ste dobili otkaz.

Siva zona - da li ste negde pogrešili?

Sa druge strane, vrlo često imamo i tzv. „sive zone“ tj. situacije koje mogu dvosmisleno da se protumače jer mogu biti i deo vaše odgovornosti ali i splet nesretnih okolnosti. Naime, možda je vaša firma sasvim korektna i nudi dobre uslove rada svojim radnicima ali je kolektiv u kome radite prosto na drugoj „talasnoj dužini“ od vas i ne možete nikako da se uklopite. U tom slučaju, moglo bi se reći da niste vi krivi, ali možda može i da se dovede u pitanje vaša sposobnost prilagođavanja, koja je veoma bitna za timski rad.. Takođe, recimo, može da se dogodi i da precenite svoje mogućnosti ili potcenite težinu posla kojim ćete se baviti. Što u principu ne mora biti isključivo do vas, možda vas

Dok tražite posao, mogu da vam pomognu:

Saveti

Kako sam našao posao

Poslodavac vas pita

O zanimanjima

poslodavac nije obavestio o svim obavezama i dužnostima, ali je deo odgovornosti možda i na vama jer ste napravili pogrešnu procenu o poslu koji ćete / možete raditi ili niste tražili dovoljno informacija o konkretnom poslu ili projektu. Razlozi mogu biti veoma različiti, variraju zavisno i od osobe i od situacije, međutim, uvek je najbolje i sebe preispitati da li ste i čime možda doprineli lošem razvoju situacije... Naime, u razvoju problema najčešće učestvuju dve strane, a većina nas ipak ima tendenciju da vidi ili ističe samo ono što je druga strana loše uradila, zanemarujući svoj „doprinos“. Naravno, ovo je loše za nas same jer gubimo priliku da uočimo šta je to što smo mi radili loše i što treba da unapredimo kod sebe, a za to je neophodno da budemo samokritični i oštri - ne samo prema drugima, nego i prema sebi.

Na primer, ako se smanjuje broj radne snage zbog automatizacije procesa i nešto slično i deo radnika je ostao na poslu a vi ste među onima koji su dobili otkaz, deo odgovornosti je sigurno i na vama jer su bolji radnici ostali u firmi, a vi niste među njima. Ili možda ti drugi radnici nisu ni toliko bolji od vas, ali poznaju neke veštine ili imaju znanje koje vi nemate jer se niste na vreme usavršavali. [Sukob](#) koji ste imali sa kolegama ili sa šefom može da uzrokuje otkaz, možda ste vi delom ili većinom u pravu, ali najčešće je za sukob potrebno dvoje, dakle i vi nosite neku odgovornost pa treba da se preispitate šta ste mogli bolje ili drugačije da uradite. Dakle, razmotrite objektivno svoju ulogu u kreiranju ili održavanju problema i učinite sve što je u vašoj moći da to ispravite. A ako je situacija takva, da ste nezadovoljni okolnostima, obavezama ili drugom stavkom koja je za vas od presudnog značaja, a koju pritom ne možete nikako da promenite nemojte mučiti ni sebe ni druge, već [sami dajte otkaz](#). U takvim slučajevima, ako odugovlačite sa otkazom, opet i sami doprinosite pogoršanju stanja jer ga niste rešili nego se loša situacija samo produžava i vi ste još nezadovoljniji.

Takođe, trebalo bi da imate u vidu da svoje ponašanje na poslu ipak treba, koliko je moguće, usmeriti ka politici kompanije u kojoj radite. Potrebno je, čak preporučljivo, da preuzmete inicijativu i budete smeli u svojim odlukama ali ne i nerazumni. Ne mora biti sve pravilno što uradite i treba biti svestan svojih mogućnosti i pravila koje ste prihvatili samim ulaskom u kompaniju. Vaš šef, koliko god nekad izgledalo da vas „maltretira“, možda želi da izvuče od vas maksimum kog ni sami niste svesni i time vama učini uslugu.

A nekada treba priznati da ste sami odgovorni za otkaz

Postoje jasne i opravdane situacije za otkaz, kada ste ga sasvim i zaslužili, čega ste i sami verovatno svesni. Međutim, ovakve situacije ljudi najčešće neće sebi da priznaju, nego svaljuju krivicu na „ovakvog i onakvog poslodavca koji ga mrzi“. Sve u svemu, imajte u vidu da ne možete tek tako - slučajno dobiti otkaz, nešto je moralo da ga uzrokuje - budite iskreni prema sebi i izanalizirajte kako ste vi tome doprineli. Jedino tako možete da unapredite sebe i krenete potom na pravi put građenja karijere.

Ako ste dobili otkaz

Ukoliko ste ostali bez posla, odmah se organizujte tako da što pre [nađete drugi posao](#). Pokušajte, ma koliko paradoksalno zvučalo, da zauzmete pozitivan stav. Ako vam nije dobro tu gde jeste - biće negde drugde. Nije najstrašnija stvar na svetu dobiti otkaz, u krajnjoj liniji na ovaj način možete otvoriti sebi puteve ka novim, možda boljim poslovima. Nervoza zbog straha će vas možda terati da budete uznemireni i pod stresom, što će loše uticati na vašu produktivnost i mogućnost donošenja

Dok tražite posao, mogu da vam pomognu:

Saveti

Kako sam našao posao

Poslodavac vas pita

O zanimanjima

ispravnih odluka. Važno je da vi date svoj maksimum i da ispunjavate svoje obaveze najbolje što možete. Ne ustručavajte se ni da donesete odluke koje se od vas očekuju, jer ćete se time dokazati kao sposoban radnik i sebi i budućem poslodavcu.

Nemojte preterati sa brigom

Naravno, svesni ste da račune treba platiti ali prosto ništa dobro neće izaći od toga što ćete „poludeti“ od zabrinutosti. Panika ne rešava ništa, šta više, može samo da pogorša situaciju jer će vam oduzeti najjače oružije koje posedujete - racionalno razmišljanje. Umesto da paničite, osmislite konkretan i racionalan plan šta želite da radite u budućnosti, otvorene su vam opcije za [novi posao](#) ili neki [privatni posao](#), a u međuvremenu vam ostaje kao opcija da osmislite [plan štednje](#). Ukoliko imate mogućnosti, radite na [poboljšanju svojih veština i znanja](#) jer će vam to pomoći da [pronađete posao](#) koji će vam više odgovarati i imaćete daleko veći izbor.

Dok tražite posao, mogu da vam pomognu:

[Saveti](#)

[Kako sam našao posao](#)

[Poslodavac vas pita](#)

[O zanimanjima](#)